

Projekt „ZRÓB BADANIA, WYGRAJ ŻYCIE”

w ramach akcji „Wiem o raku”.

Zgłaszalność pacjentów na badania profilaktyczne jest w Polsce niska. W obszarze onkologii mamy trzy finansowane programy badań:

- rak jelita grubego-kolonoskopia,
- rak szyjki macicy-cytologia,
- rak piersi-mammografia.

Projekt zakłada dystrybucję ulotek dla pacjentów i plakatów informujących o akcji w aptekach ogólnodostępnych z terenu działania Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej

CEL:

- prewencja onkologiczna, wzrost świadomości o możliwości wykonania badań profilaktycznych,
- kreowanie edukacyjno-informacyjnej roli apteki, podkreślenie potencjału poza sprzedażowego w obszarze opieki nad pacjentem, przejście do proaktywnej roli farmaceutów jako uczestników kręgu profesjonalistów OZ,
- wskazanie na wagę wykorzystania aptecznego kanału do programów profilaktycznych-2 miliony pacjentów dziennie w całym kraju.

Ramy czasowe: maj- październik 2023r.

Projekt jest realizowany przez Częstochowską Okręgową Izbę Aptekarską, koordynatorem jest członek Okręgowej Rady Aptekarskiej w Częstochowie - mgr farm. Karolina Wotlińska-Pelka.

Elementy merytoryczne:

Fundacja My Pacjenci wspólnie z Biurem Rzecznika Praw Pacjenta w grudniu 2021 r. przeprowadziła badanie, w którym przeanalizowano stosunek pacjentów do profilaktyki. Jedynie 29,5 % badanych zadeklarowało, że regularnie wykonuje takie badania jak morfologia, kolonoskopia, czy cytologia. Tymczasem 43 % ankietowanych odpowiedziało, że wykonuje je od czasu do czasu, a 10 % nigdy nie skorzystało z badań profilaktycznych.

Badani najczęściej wskazują, że **nie zostali poinformowani o możliwości wzięcia udziału w tego rodzaju badaniach** przez swojego lekarza i pielęgniarkę (tutaj dość wyraźnie widzimy oczekiwanie w stosunku do zawodów medycznych o lepszą informację w tym zakresie).

POZ jest tym miejscem, gdzie profilaktyka powinna być realizowana (bywa z tym jednak różnie). Istnieją placówki z dobrze zorganizowanym systemem działań profilaktycznych oraz takie, które w ogóle ich nie realizują.

Bardzo ważna jest edukacja. Nie zrobimy skutecznej profilaktyki bez uświadomienia pacjentowi, jakie to ważne i potrzebne. Często stawiamy na rozwiązania siłowe, wprowadzając np. obowiązek badań.

Optymalną ścieżką byłaby długofalowa strategia edukacji zdrowotnej - stwierdza

dr hab. n. med. **Agnieszka Mastalerz-Migas**, Konsultant Krajowa w dziedzinie Medycyny Rodzinnej i Prezes Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej (PTMR).

Zgodnie z zaleceniami towarzystw i praktyką państw takich jak Finlandia, najskuteczniejszą formą zapraszania do udziału w badaniach są imienne zaproszenia kierowane przez lekarza rodzinnego. Zaproszenie powinno również zawierać szereg informacji dot. miejsca i terminu badań, a nawet łatwego dojazdu (**zglaszalność w Polsce w reakcji na zaproszenia imienne wynosi 17%**).

*Przykładem nowoczesnych działań profilaktycznych, jak wskazali eksperci, jest prowadzony pod nadzorem prof. Andrzeja Nowakowskiego program profilaktyki raka szyjki macicy. W jaki sposób te działania wpisują się w realizację Narodowej Strategii Onkologicznej i co ważniejsze, kiedy odczują je pacjentki? Pilotaż w tym zakresie koordynowany jest od trzech lat w **NIO-PIB** w Warszawie.*

<https://pulsmedycyny.pl/profilaktyka-potrzebuje-sukcesu-co-10-polak-nigdy-nie-korzystal-z-badan-1152699>

<https://pap-mediaroom.pl/zdrowie-i-styl-zycia/konferencja-barometr-whc-2022-polacy-w-kolejce-do-lekarza>.

<https://federacjaonkologiczna.pl/>

<https://swiatlekarza.pl/prof-skrzypulec-nie-ma-lepszych-i-gorszych-szczepionek-przeciw-hpv/>

Zakres informacji, planowane działania:

<https://pacjent.gov.pl/programy-profilaktyczne>

Ulotki z adresami i numerami kontaktowymi placówek (lokalnych) prowadzących badania profilaktyczne w zakresie:

Kolonoskopia

Nie potrzebujesz skierowania. Możesz wybrać dogodną dla Ciebie placówkę, która realizuje program przesiewowy. W niej dowiesz się o szczegółach badania i wypełnisz ankietę.

Jeśli zostaniesz zakwalifikowany:

przejdiesz badanie kolonoskopii – trwa ono od 15 do 40 minut, nie odczujesz dyskomfortu – badanie odbędzie się w znieczuleniu miejscowym lub ogólnym, w zależności od wskazań medycznych będziesz miał pobrane wycinki lub usunięte polipy wielkości do 15 mm., pobrany materiał trafi do badania histopatologicznego – żeby wykluczyć niebezpieczne zmiany, otrzymasz wynik oraz zalecenia dotyczące ewentualnego leczenia i kolejnego badania profilaktycznego.

Przysługują osobom, które nie mają objawów sugerujących nowotwór jelita grubego, nie miały wykonanej kolonoskopii w ciągu ostatnich 10 lat, spełniają kryterium wiekowe: 50-65 lat, 40-49 lat – jeśli krewny pierwszego stopnia miał diagnozę nowotworu jelita grubego.

Mammografia

Jeżeli jesteś kobietą w wieku od 50 do 69 lat i w ostatnich 24 miesiącach nie wykonywałaś mammografii w ramach profilaktyki zdrowotnej, otrzymałaś w ramach programu profilaktyki raka piersi w roku ubiegłym pisemne wskazania do wykonania ponownego badania mammograficznego po upływie 12 miesięcy.

Cytologia

Jesteś kobietą w wieku od 25 do 59 lat, która w ciągu ostatnich 3 lat nie miała wykonywanego przesiewowego badania cytologicznego.

Kanały informacyjne:

Fanpage informujący o akcji, prezentujący publikacje treści wspierających, informacyjnych o chorobach onkologicznych dla pacjentów i farmaceutów. Możliwe wykorzystanie funkcjonującej już strony Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej i fanpage .

W tym obszarze mogą się też pojawić treści opisujące rolę „onkologicznych” farmaceutów szpitalnych. Artykuły o tematyce okołoonkologicznej, np. sposoby pielęgnacji skóry po radioterapii, rola żywienia, ONS-oral nutrition support, wszystko, co wiąże się z terapią chorego onkologicznie, immunoniekompententnego, więc też obszar wakcynacji-grypa, HPV w prewencji chorób onkologicznych, ale i mających zastosowanie w grupach wrażliwych, czyli u pacjentów onkologicznych.

Grupa podmiotów włączonych:

257 aptek z terenu działania CzOIA, każda otrzyma plakat i 250 ulotek adresowych dla pacjentów

Patronat, wsparcie, współpraca:

Ogólnopolska Federacja Onkologiczna zrzeszająca 7 organizacji pacjenckich,

Profesor Violetta Skrzypulec-Plinta,

Fundacja Watch Health Care,

Rzecznik Praw Pacjenta

Członek ORA w Częstochowie

(-) Karolina Wotlińska-Pelka